

خیلواکی

استقلال

www.esteqtaal.net

جمعه ۱۰ مارچ ۲۰۲۳

نویسنده: مرجان کمال
بازنگری و تبصره: حمید انوری

از لابلای کتاب ماندگار

"افغانستان در تلاطم تاریخ"

قسمت هشتم

موزیم کابل:

تعمیر موزیم کابل در سال ۱۹۲۲ میلادی در چهار راهی دارالامان نزدیک قصر دارالامان، در حدود هفت الی هشت کیلومتر از مرکز کابل دور ساخته شده است. آثار باستانی و تاریخی به این موزیم در سال ۱۹۳۱ میلادی منتقل گردیده اند. آثار موزیم کابل از جمله آثار خیلی ها مهم در آسیای میانه می باشد، که در آن در حدود صد هزار اثر وجود داشت. در اثر جنگ های پی در پی مانند همه ساحات، موزیم کابل نیز صدمات ناگوار را متحمل گردید، آثارش چور و چپاول گردیده، تخریب و به تاراج رفت. اما با کمک جامعه بین المللی دوباره باز سازی شد، چون آرشیف موزیم از بین رفته است، فلذا در مورد آثار گم شده معلومات وجود ندارد. باید از هیئت باستان شناسان فرانسوی که یک رول خیلی مؤثر در کشفیات آثار دارند، نام برد. ناگفته نباید گذاشت که این هیئت در غنای

آثار رول مهم بازی نموده اند. زیادتین کشفیات و تجسّسات شان بالای آی خانم - طلا تپه - بگرام - و هده می باشد.

موزیم کابل مانند سرتاسر کابل و تمام افغانستان در جنگ های تجاوزگرانه روسیه و بعد هم تنظیم جنگی های سالهای ۱۹۹۲-۱۹۹۶، ویران گردیده و به یک کندواله وحشتناک مبدل گردیدند، بخصوص موزیم کابل که قسمت عمده آن توسط جنگ های قدرت طلبی حزب اسلامی گلبدین راکتیار و جمعیت اسلامی خوژئین برهان الدین جنگانی از زمین و هوا مورد حملات وحشیانه قرار گرفته و به یک مخروبه غم انگیز مبدل گردید.

آثار تاریخی و باستانی موزیم کابل بعداً توسط افراد ایله جار شورای نظار "مشهور به شورای نسوار" افراد چپاولگر و بی مسؤولیت حزب وحدت مزاری- خلیلی- محقق و افراد وحشی صفت حزب اسلامی همه با تاراج رفتند.

در همین جنگ های فرسایشی ۱۹۹۲-۱۹۹۶، قصر زیبا و تاریخی دارالامان کابل نیز کاملاً تخریب گردید و لوازم و ملحقات قیمت بها و تاریخی آن نیز توسط همین ایله جاران تنظیمی، همه به غارت برده شدند.

جالب اما اینجاست که راکتیار را در قصر تازه ساخت و زیبا و قیمت بها در جوار همان قصر دارالامان که با راکت های کور راکتیار ویران گردیده و به تاراج رفت و در جوار همان موزیم کابل که باز هم در اثر راکت پرانی های کور او همه ویران گردید، مسکون ساختند، برای او گارد محافظ تشکیل دادند، وسایط نقلیه ضد گلوله در اختیار گذاشتند و مصارف ماهانه گزاف برای خودش، فامیل و لا و لشکر ایله جارش از مال ملت تخصیص دادند و...

روان شاد "مرجان کمال" علاوه میکند: "... چون آرشیف موزیم از بین رفته است، فلذا در مورد آثار گم شده معلومات وجود ندارد..."

باید علاوه کرد اینکه اگر آرشیف هم وجود میداشت، در حال و اوضاع آن زمان که جنایتکاران جنگی را از کیسه خلیفه بخشیدند و یک قسمت مهم تاریخ کشور را نیز به "گل روی" جنایتکاران جنگی "خط کشیدند" و از کتابهای درسی حذف نمودند، آن آرشیف را نیز با بسیار راحتی و سادگی، نیست و نابود میکردند. اساس همچو کثافت کاری ها را فرد معلوم الحال و مجهول الهویه بنام "حامد کرزی" گذاشت و تمام آن جنایتکاران جنگی و خائنین ملی را نیز مقام و منصب و ارگاه و بارگاه بخشید و جنرال و سترجنرال و مارشال و قهرمان صلح و قهرمان جنگ و قهرمان چند چیز دیگر ساخت و خود در غندی خیر نشست و به ریش مردم و سرنوشت ملت در بند کشیده شده افغان، خندید.